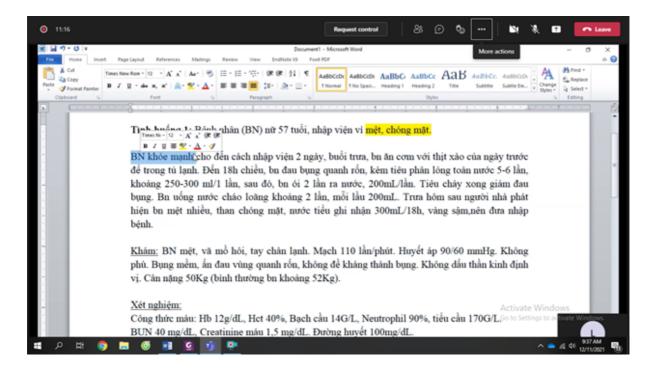
GIẢI ĐÁP AKI - CÔ BÍCH HƯƠNG

Ta thấy BN 50 t, nhập viện vì mệt và chóng mặt có thể liên quan tới não hay không. Mấy em phân tích kiểu phân tích BA chứ không phải tổng hợp điều tri.

BN này hoàn toàn khoẻ bệnh tức là không có bệnh gì đáng kể đền cách NV 2 ngày. Mà khoẻ mạnh không có nghĩa không có bệnh thận vì thường GD 4,5 mới có tc, GD 2,3 < 10% có triệu chứng.

Bây giờ THA, DTD người ta rất quan tâm có test poit of care, thận có que nhúng, test nhanh đường ⇒ người ta tự phát hiện được mà không cần đến BV.

Như vậy BN hoàn toàn khoẻ mạnh đến 2 ngày NV à bệnh cấp tính xảy ra trong khoảng 18h.

BN ăn thịt xào hôm trước, do mùa dịch khả năng lưu trữ thực phẩm, người ta phải tiết kiệm đồ ăn. Muối. Thịt xài dễ bị ngộ độc hơn. 1 tủ lạnh sạch ít bị tạp nhiễm. phòng ngừa nhiễm trùng đơn giản nhất phải clean up cái tủ lạnh, thực phẩm này có hâm lại hay micro wave lại. Nếu mà ngộ độc xảy ra ngày trước nữa coi chừng hông phải thịt xào. Hỏi coi nhiệt độ tủ lạnh người ta set bao nhiều, nhiều khi tiết kiệm điện người ta để freezer ở mức low thôi thì đồ dễ bị lên men. Tuỳ cách người này ăn nữa, vd có người ăn muỗng và đũa riêng nữa. Có chỗ người ta dùng tô và muỗng

ăn, đũa chỉ để cắt đồ ăn hay có đồ ăn không bị nhiễm từ đồ ăn này qua kia. Theo VN hay có dùng đũa là chính, còn người HQ dùng đũa gắp nhưng muỗng để ăn. Có cách vệ sinh: phải coi kỹ nơi này là ổ, bệnh nhân có thể tái phát lại nếu ăn đồ này dù có đun nóng, phải clean tủ lạnh ít nhất là 3 tháng.

Buổi trưa người ta ăn.khoảng 18h tức là 6h sau ăn, nếu đau bụng trước 6h coi chừng nguyên nhân khác, còn sau 6h gợi ý thức ăn đến ruột non rồi tiêu phân lỏng, em để ý đo tiêu toàn nước.

Tình huống 1: Bệnh nhân (BN) nữ 57 tuổi, nhập viện vì mệt, chóng mặt.

BN khỏe mạnh cho đến cách nhập viện 2 ngày, buổi trưa, bn ăn cơm với thịt xào của ngày trước để trong tù lạnh. Đến 18h chiều, bn đau bụng quanh rốn, kèm tiêu phân lỏng toàn nước 5-6 lần, khoảng 250-300 ml/1 lần, sau đó, bn ói 2 lần ra nước, 200mL/lần. Tiêu chảy xong giảm đau bụng. Bn uống nước cháo loãng khoảng 2 lần, mỗi lầu 200mL. Trưa hôm sau người nhà phát hiện bn mệt nhiều, than chóng mặt, nước tiểu ghi nhận 300mL/18h, vàng sậm,nên đưa nhập bênh.

Nước ở nhà cầu người ta áng chừng, ta rất là sợ ước đoán có thể sai, vì nó sà ra nước thấy là vậy thôi chứ áng chừng khó. Ói ra thì ngoài BN còn người nhà và người ta thấy. Còn đi tiêu đi cầu thì khó ước đoán.

Chỉ khi nào đi cầu vào bô thì ước đoán chính xác hơn hay người ta mang tã và cân tã thì thấy chính xác. Thường là ra phân đặc trước rồi phân lỏng.

Uống cháo: hỏi trong trường hợp khi mà ói không ai dám uống gì hết, có thể vào bữa cơm chiều không ăn uống gì, người nhà mới nấu cháo loãng ăn trễ hơn, lượng này 200ml thì chính xác vì tính chén.

300 là thể tích bàng quang.

Người chóng mặt hông ai nhìn bồn cầu hết. Nên chúng ta phải coi người nhìn là BN hay ai, hỏi có người nhà hứng không. Tiền căn mất nước do tiêu chảy ngộ độc: phải hỏi tiền căn bệnh lý mạch máu, bệnh nhân thiếu nước thì thiếu nước ở đâu, nội mạch, ngoại bào, mô kẽ.

Các em quên nói nếu dựa vào đâu

250 x 5=1250; 300 x 6=1800

Mất qua phân từ 1250-1800 mà số ước lượng có thể sai

Ói 400

NT 300 có tin được không

Chắc chắn bilan âm rồi: nếu chọn 1250

Đến đây em phải ngừng lại: bilan âm 2L lận.

Bài toán mò cá chúng ta có nước chảy vào và chảy ra. Trong hồ đang thiếu 2L nước.

Có question mark có đúng không

Phân 1250 - 1800mL?

NT: 300mL?

Ói: 400ml

Mất không nhận biết: 500mL

Tổng xuất:2450- 3000mL

Tổng nhập: 400mL

Bilan - 2050mL- 2600ml

Khám LS:

Khám: BN mệt, vã mồ hôi, tay chân lạnh. Mạch 110 lần/phút. Huyết áp 90/60 mmHg. Không phù. Bụng mềm, ấn đau vùng quanh rốn, không đề kháng thành bụng. Không đấu thần kinh định vị. Cân nặng 50Kg (bình thường bn khoảng 52Kg).

Có tình trạng choáng.

Lúc nào các em cũng để không phù: không phải BA nào. Mà chúng ta phải đưa ra giải quyết được vấn đề. 1 BN mất nước thì cho đến BS thì mất nước nhiều, vã mồ hôi chân tay lạnh.

Các em cứ nghĩ 2000 này là đúng nên đâm đầu xử trí

BS: bilan âm 2L thì chắc chắn mất nước độ 3 rồi tức là nặng thì tử vong cao nếu xử lý không kịp thời. Đôi khi em chỉ cần viết mất nước độ 3 là em đã có điểm cao rồi.

BN khỏe mạnh cho đến cách nhập viện 2 ngày, buổi trưa, bn ăn cơm với thịt xào của ngày trước để trong từ lạnh. Đến 18h chiều, bn đau bụng quanh rốn, kèm tiêu phân lỏng toàn nước 5-6 lần, khoảng 250-300 ml/1 lần ?, sau đó, bn ói 2 lần ra nước, 200mL/lần. Tiêu chảy xong giảm đau bụng. Bn uống nước cháo loãng khoảng 2 lần, mỗi lầu 200mL. Trưa hôm sau người nhà phát hiện bn mệt nhiều, than chóng mặt, nước tiểu ghi nhận 300mL/18h, vàng sậm, nên đưa nhập bênh.

Bilan : - 2050mL- 2600mL, mất độ 3

Khám: BN mệt, vã mồ hôi, tay chân lạnh. Mạch 110 lần/phút. Huyết áp 90/60 mmHg.
Không phủ. XXX Bụng mềm, ấn đau vùng quanh rốn, không đề kháng thành bụng. Không dấu thần kinh định vị. Cân nặng 50Kg (bình thường bn khoảng 52Kg).

Activate Window

Nếu mất nước độ 3 kèm chóng mặt tay chân lạnh.

Vì tiền căn không có gì, LS không có dấu TKĐV thì nguyên nhân nghĩ chóng mặt nhiều nhất do choáng/ doạ choáng/ tiền choáng do mất nước.

Mất nước theo bênh sử là đô 3.

Khám Is coi giống độ 3 không. Em nhớ vã mồ hôi tay chân lạnh có thể do tiền sốc hay cường giao cảm đau quặn bụng ⇒ nhưng tôi nghĩ cái nặng nhất để tôi xử lý thì hợp lý

Tại sao mất nước độ 3 mà HA không tụt. có thể 50/0 hợp lý hơn còn HA ở đây nằm trong giới hạn bình thường hay thấp rồi.

Nhưng em có thể quay giường làm hạ HA tư thế không. Có thể bình thường có tiền căn THA.

Em phải kiểm tra chóng mặt này có liên quan tư thế không, nếu có thì chúng ta hỏi. Nếu có hạ HA tư thế HA nằm là 90,

Người bình thường không thiếu nước thì ngồi lên HA tặng lên 10mmHg.

Ngồi có hiện tượng tim bóp mạnh hơn nữa, thắng được trọng lực

BN khỏe mạnh cho đến cách nhập viện 2 ngày, buổi trưa, bn ăn cơm với thịt xào của ngày trước để trong từ lạnh. Đến 18h chiều, bn đau bụng quanh rốn, kèm tiêu phân lỏng toàn nước 5-6 lần, khoảng 250-300 ml/1 lần ?, sau đó, bn ói 2 lần ra nước, 200mL/lần. Tiêu chảy xong giảm đau bụng. Bn uống nước cháo loãng khoảng 2 lần, mỗi lầu 200mL. Trưa hôm sau người nhà phát hiện bn mệt nhiều, than chóng mặt, nước tiểu ghi nhận 300mL/18h, vàng sậm, nên đưa nhập bênh.

Bilan : - 2050mL- 2600mL, mất độ 3

Khám: BN mệt, vã mồ hôi, tay chân lạnh. Mạch 110 lần/phút. Huyết áp 90/60 mmHg.
Không phủ. XXX Bụng mềm, ấn đau vùng quanh rốn, không đề kháng thành bụng. Không dấu thần kinh định vị. Cân nặng 50Kg (bình thường bn khoảng 52Kg).

Activate Window

Dịch người ta bù: người ta thống nhất đầu tay là NaCl 0.9% dd tinh thể

Chúng ta cũng không dùng glucose trừ khi vã mồ hôi tay chân lạnh thấy cường giao cảm nếu chúng ta truyền glucose, ở đây nếu đường huyết giới hạn bình thường thì chuyện vã mồ hôi tay chân lạnh phù hợp mất nước.

Glucose sau 2-3 thì nước nó theo glucose vào mô kẽ.

Khám: BN mệt, vã mồ hôi, tay chân lạnh. Mạch 110 lần/phút. Huyết áp nằm 90/60 mmHg. Chóng mặt tư thế? Hạ huyết áp tư thế? Ngồi: 100/70mmHg. 80/50mmHg. Giảm 20-25% thể tích tuần hoàn (intravascular volume)
Intravenous Bolus 500ml. Natrichlorur 0.9% 15 phút.

Hạ HA tư thế nó khá nguy hiểm nên mình chỉ làm khi có đường truyền, HA 80 thì vein nó xẹp hết.

Truyền 150 g/p.

 $500/15p \Rightarrow 1p$ chảy 33ml, mỗi giờ chảy 2000. Thường khó chỉ có dây 100ml nên mình phải canh tại giường cho chảy nhanh

Đánh giá lại coi có hạ HA tư thế không

Khám: BN mệt, vã mồ hôi, tay chân lạnh. Mạch 110 lần/phút. Huyết áp nằm 90/60 mmHg.

Chóng mặt tư thế? Hạ huyết áp tư thế ? Ngồi: 100/70mmHg. 80/50mmHg. Giảm 20-25% thể tích tuần hoàn (intravascular volume).

- 1- Intravenous Bolus 500ml Natrichlorur 0.9% 15 phút, cắm đường truyền
- Hạ huyết áp tư thế

Không phù. XXX Bụng mềm, ấn đau vùng quanh rốn, không đề kháng thành bụng. Không dấu thần kinh định vị. Cân nặng 50Kg (bình thường bn khoảng 52Kg).

Cắm đường truyền rồi mới làm HA tư thế.

Chỉ ngồi thôi không cần thống chân

2 cái đó làm trước mới tới dấu mất nước.

Ca này tui cho CN giảm để coi em có nhớ dấu thiếu nước không

Không phù.

10 dấu mất nước

- 1- Dấu véo da:
- Mắt trũng
- Môi khô, lưỡi khô
- 4- Vật vã bứt rứt
- Khát nước
- 6- TM cảnh xẹp
- 7- Hõm nách khô
- 8- Hạ huyết áp
- 9- Sut cân
- Nước tiểu giảm

Em rất là dễ thấy mắt trũng đối với trẻ em, mà khó thấy đối với người già, 80t bình thường thì mắt đã trũng rồi ⇒ nhãn cầu mềm, coi như mình làm chuẩn

Một tay ấn vào mắt mình một tay ấn vào nhãn cầu người ta. Thấy trương lực nhãn cầu giảm.

Dấu véo da 2 nơi thôi: trước xương ức, trán (nếp nhặn theo chiều ngang thì mình nhéo vuông góc)

Không phù.

10 dấu mất nước

- 1½ Vật vã bứt rứt, chóng mặt
- 2- Dấu véo da: trước xương ức, trán
- 3- Mắt trũng, nhãn cầu mềm:trương lực nhãn cầu.
- 4- Môi khô, lưỡi khô
- 5- Khát nước
- 6- TM cảnh xẹp 450
- 7- Hôm nách khô
- 8- Hạ huyết áp, mạch
- 9- Nước tiểu giảm
- 10-Sut cân

3 cái cuối mất nước nặng > 1 l mới có

Điểm cao ở chỗ dấu mất nước. nói dấu mất nước không có hay không co nhiều là chuyện khác. Làm phải kiểm chứng lại: mình chỉ có HA này, còn nước tiểu không biết chính xác không.

Phải đặt sonde tiểu mỗi giờ. Bởi vì mình không biết nước tiểu lẫn vô đi cầu và chưa biết lượng nhập có thực sự 400 không.

Bilan: - 2050mL- 2600mL, mất nước độ 2-3

Có khi mất nước ngấp ngé 2 chứ chưa 3

Cân nặng phải hỏi, có khi lâu quá bả không cân, 2 cái cân khác nhau. Denta 2kg mà HA như thế này sao ⇒ nghi ngờ đo HA tư thế là có điểm, thứ 2 em nghi nước tiểu 300 ml trong 18h à 300/18 : 16ml/h

Chóng mặt tư thế? Hạ huyết áp tư thế? Ngồi trên giường: 80/50mmHg (record) Giảm 20-25% thể tích tuần hoàn (intravascular volume).

- 1- Intravenous Bolus 500ml Natrichlorur 0.9% 15 phút, cắm đường truyền.
- 2- Oxy
- 3- Đặt sonde tiểu: theo dõi nước tiểu mỗi h: 17ml/h: 0.34ml/h/18h
- 4- Hạ huyết áp tư thế

Nếu dùng số này để phân loại là chúng ta thừa nhận số này là số chính xác mà chúng ta không biết có khi buổi sáng có ăn uống hay đi tiểu khác rồi.

Dùng nước tiểu đánh giá độ nặng thì phải chắc chắn nước tiểu chính xác.

Em không được quyền lấy hết tất cả con số.

Đây là số điều dưỡng cho. Em phải xách máy ra đo HA. Nếu em thấy HA cao hơn nữa có khi không phải mất nước độ 3 mà chỉ độ 2 thôi. Em phải nghi ngờ liên tục.

Xét nghiệm:

Công thức máu: Hb 12g/dL, Hct 40%, Bạch cầu 14G/L, Neutrophil 90%, tiểu cầu 170G/L. BUN 40 mg/dL, Creatinine máu 1,5 mg/dL. Đường huyết 100mg/dL. Ion đồ (mMol/L): Na 140, Kali 3, Calci 2,2, Chlor 100.

TPTNT: pH 6,5, d 1,030, glucose (-), protein 100mg/dL, Blood (-), Leukoesterase (-), nitrit (-).

Hb bình thường của nữ mình chỉ chấp nhận 11 thôi chứ không tới 12. Những số này mình không nói cô đặc được vì mình không có CTM trước đó $\Rightarrow$ phải đưa CTM vô XN theo dõi $\Rightarrow$ nếu Hct giảm sau truyền dịch mới nghĩ cô đặc.

Sau khi truyền bù dịch đù: Công thức máu: Hb stable, Hct giảm, Uric acid.

Acid uric có thể tăng.

Thứ 2 là thiếu nước thấy BUN tăng, BUN/cre > 20 ⇒ trước thận Creatinin máu 1.5 thì bình thường hay bệnh lý hông.

Sau khi truyền bù dịch đủ: Công thức máu: Hb stable, Hct giảm, Uric acid.

BUN/creatinine> 20: trước thân

Creatinine máu 1.5mg/dL. eGFR: 38ml/ph/1,73

Trong AKI không bao giờ dựa vào eGFR vì nó dựa vào BTM AKI chẩn đoán hiện tai chỉ dưa vào nước tiểu

BUN, cre mà không lập lại là bị trừ điểm lớn lắm

Sau khi truyền bù dịch đủ: Công thức máu: Hb stable, Hct giảm, Uric acid.

BUN, creatinine huyết tương lập lại

AKI: - thể tích nước tiểu qua sonde tiểu .h

Delta tăng creatinine huyết tương

BUN/creatinine> 20: trước thân

Chỗ CDSB chỉ dưa vào LS: bệnh cảnh ngộ độc thực phẩm, mất nước 2-3, theo dõi bc choáng giảm V theo dõi AKI trước thận,

18H mình không biết trước hay tại thận.

Soi tươi cặn lắng có thể làm ngay tại CC.

Sau khi truyền bù dịch đù:

Công thức máu: Hb stable, Hct giảm, Uric acid.

BUN, creatinine huyết tương lập lại, ion đồ

Soi cặn lắng NT:

AKI: - Thể tích nước tiểu qua sonde tiểu .h

Delta tăng creatinine huyết tương

Nếu mà thấy sạch thì thêm 1 tiêu chuẩn nữa.

Nếu mà làm được ion đồ trong nước tiểu.

Sau khi truyền bù dịch đù:

Công thức máu: Hb stable, Hct giảm, Uric acid.

BUN, creatinine huyết tương lập lại, ion đồ

Soi cặn lắng NT: sạch Ion đồ nt: FE Na, FE uré

Osmolality máu, nt

Cần 3 cái này là gần như trọn điểm

Tính tốc đô mất nước: 2050/18h : mỗi h mất 114ml/h

Tốc độ mất nước: 114ml/h

Bù ít nhất 100+ 20ml/h= 120 ml/h- 150ml/h

Những giờ sau phải theo dõi còn mất tiếp không.

15p đầu, 1h sau, 18h sau

CTM bắt buộc lập lại ngày hôm sau.

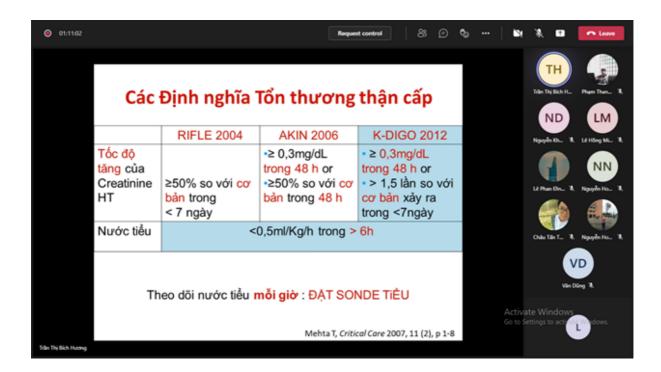
Ai cho gentamycin là bị trừ

Tốc độ mất nước: 114ml/h

Bù ít nhất 100+ 20ml/h= 120 ml/h- 150ml/h

Kháng sinh: 2KS: aminoglycoside

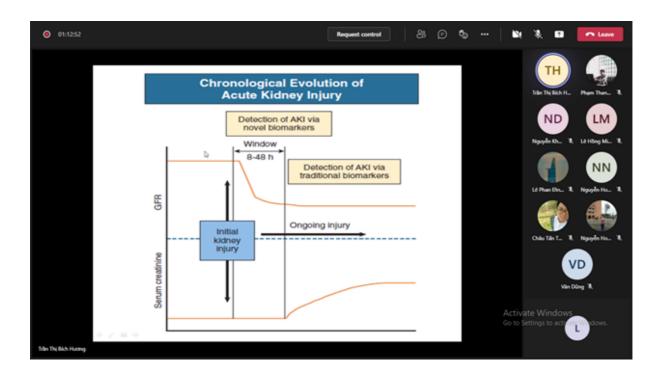
GIẢI ĐÁP AKI - CÔ BÍCH HƯƠNG

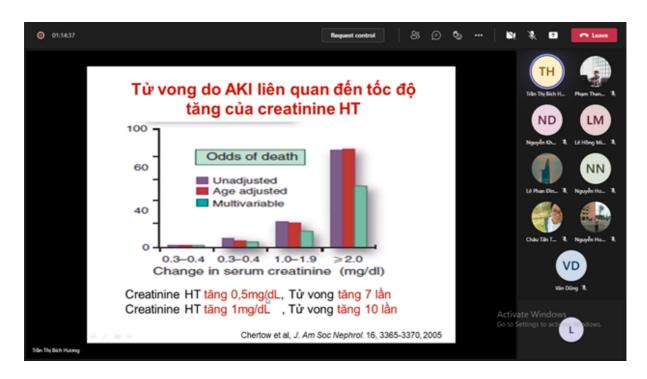
Điều quan trọng mà AKI cần: động học cre và nước tiểu theo giờ thì bắt buộc đặt sonde (chẩn đoán AKI, theo dõi đáp ứng bù dịch, theo dõi choáng giảm V, loại trừ bế tắc đường tiểu)

Sonde là nguy cơ NTT ở mọi BN $\Rightarrow$ không lưu quá 48h. Nhưng nếu đặt 24h không có nước tiểu thì cũng rút ra.

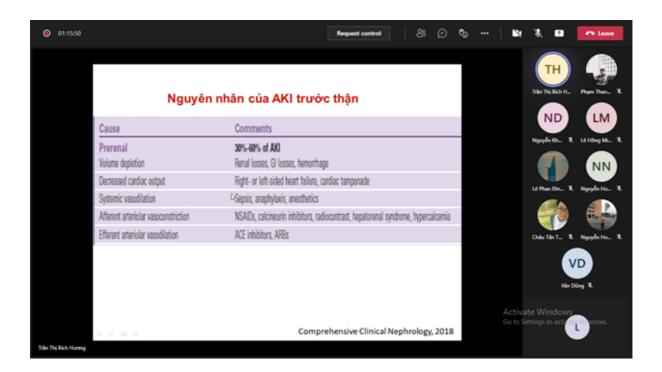

BUN bình thường 10-20, bây giờ 40 tức tăng 2-4l thì cre nó tăng cũng phải 2-4 lần. Nhưng mà cre tăng 4: 1.5/4:0.6 là không hợp lý.

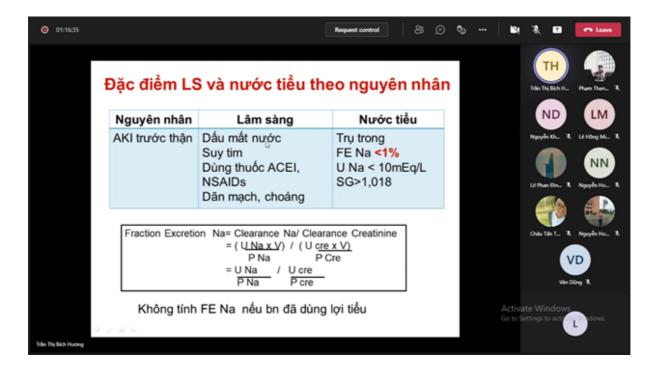
Cre tăng 2 tử vong tăng 50l

BN này cái chúng ta lấn cấn là đơn thuần mất nước qua TH hay có choáng NT do NTH.

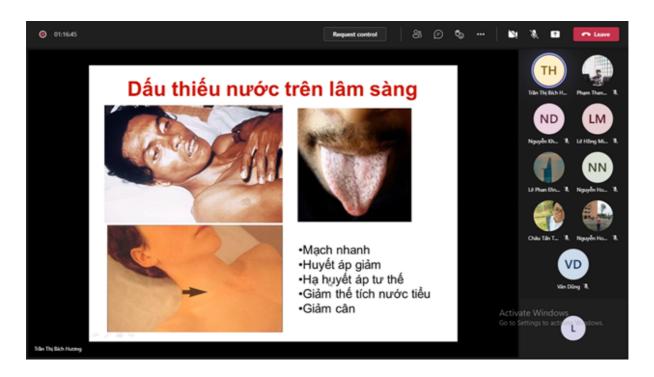
FENA< 1% là trước thận.

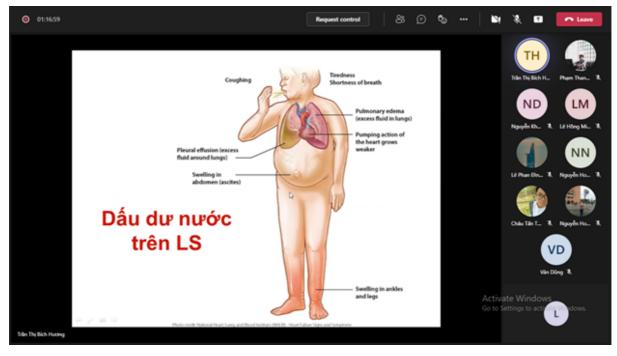
Tỷ trọng nước tiểu tăng các em nhớ coi chừng tiểu protein nó cũng tăng

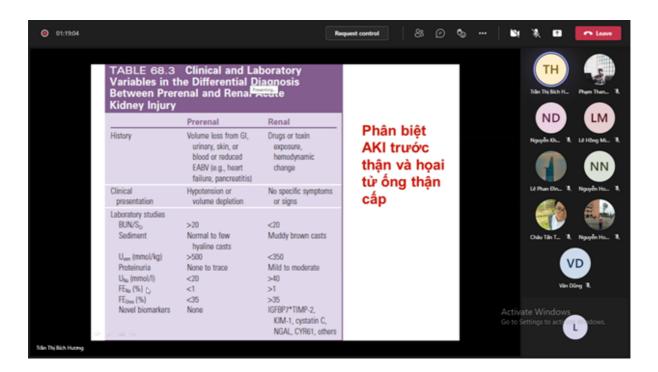

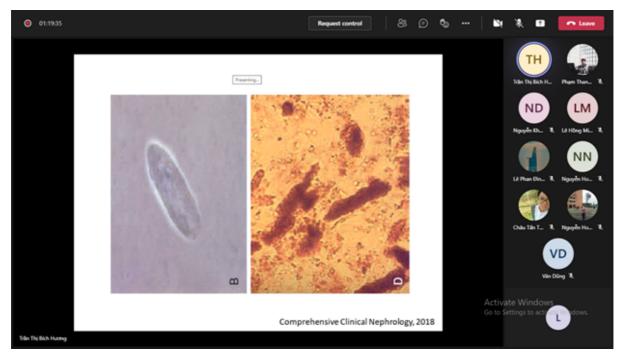
Theo dõi dấu mất nước biến mất và không có dấu dư nước

Phải theo dõi sát trong 24h đầu: thời gian này phải theo dõi cả dấu thiếu nước và dấu dư nước luôn

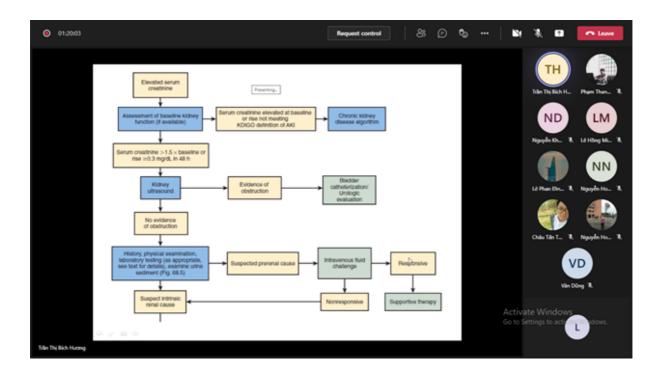

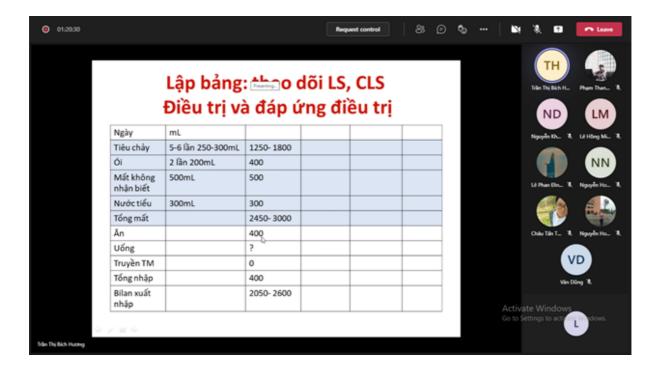
Nếu ở tuyến huyện thì đơn giản nhất là tỷ trọng.

Nếu có tru hat nâu bùn thì đã trễ.

Bằng chứng để nói còn trước thận phải là trụ trong

Truyền nước coi có đáp ứng thì mới nói trước thận, còn không đáp ứng thì nghĩ tại thận rồi.

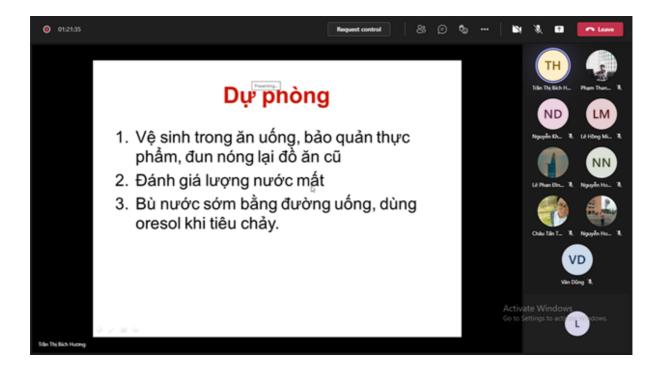

Phải ghi rõ

Thường nhất là bolus là 500ml/15p

Hay 200ml/h khi em cần test nước thôi: rồi khám lại bệnh nhân

Dự phòng ngộ độc lại chứ không dự phòng AKI nhiều quá.

Không phù.

10 dấu mất nước

- 1- Dấu véo da:
- 2- Mắt trũng
- Môi khô, lưỡi khô
- 4- Vật vã bứt rứt
- 5- Khát nước
- 6- TM cảnh xẹp
- 8- Hạ huyết áp
- 9- Sut cân
- 10- Nước tiểu giảm

Sau khi truyền bù dịch đủ: Công thức máu: Hb stable, Hct giảm, Uric acid. BUN, creatinine huyết tương lập lại

AKI: - thể tích nước tiểu qua sonde tiểu .h

Delta tăng creatinine huyết tương

BUN/creatinine> 20: trước thân